

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕΤΤ

Απαιτήσεις της διαδικασίας εξ αποστάσεως ταυτοποίησης προσώπου κατά την έκδοση εγκεκριμένων πιστοποιητικών για υπηρεσίες εμπιστοσύνης κατ' άρθρο 24 παρ. 1 περ. δ' του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014

A. Εισαγωγή

Η ΕΕΤΤ πραγματοποίησε στο χρονικό διάστημα από 07.04.2020 έως 15.04.2020 Δημόσια Διαβούλευση με αντικείμενο τις απαιτήσεις της διαδικασίας εξ αποστάσεως ταυτοποίησης προσώπου κατά την έκδοση εγκεκριμένων πιστοποιητικών για υπηρεσίες εμπιστοσύνης κατ' άρθρο 24 παρ. 1 περ. δ' του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014.

Ο λεπτομερής κατάλογος των συμμετεχόντων έχει δημοσιευθεί στο δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ όπως επίσης και αυτούσιες οι απαντήσεις που δεν χαρακτηρίστηκαν εμπιστευτικές από τους συμμετέχοντες.

Στα τελικά συμπεράσματα λαμβάνονται υπόψη οι θέσεις όλων των συμμετεχόντων στη Δημόσια Διαβούλευση ακόμη και αυτών που χαρακτήρισαν τις απαντήσεις τους ως εμπιστευτικές.

Στόχος της Δημόσιας Διαβούλευσης ήταν να λάβει η ΕΕΤΤ απόψεις και σχόλια από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με την πρότασή της για τις απαιτήσεις της διαδικασίας εξ αποστάσεως ταυτοποίησης προσώπου κατά την έκδοση εγκεκριμένων πιστοποιητικών για υπηρεσίες εμπιστοσύνης κατ' άρθρο 24 παρ. 1 περ. δ' του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014, προκειμένου στη συνέχεια να υποβληθεί η εισήγηση της ΕΕΤΤ για την έκδοση Υ.Α. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 30 παρ. 2 της από 20-3-2020 ΠΝΠ (ΦΕΚ 68 Α).

B. Θεσεις της ΕΕΤΤ στα σημαντικότερα σχόλια/ θέσεις των συμμετεχόντων

Ακολουθώς, παρουσιάζονται επιγραμματικά τα σημαντικότερα σχόλια/ θέσεις των συμμετεχόντων στη Δημόσια Διαβούλευση, συμπεριλαμβανομένων και των εμπιστευτικών απαντήσεων, χωρίς να διευκρινίζεται σε ποιον ανήκουν ή/και από πόσους έχουν προταθεί. Για κάθε σχόλιο/θέση παρουσιάζεται και η τελική θέση της ΕΕΤΤ. Λοιπά σχόλια που έχουν γίνει δεκτά ή για τα οποία δεν απαιτήθηκε σημαντική τροποποίηση της πρότασης της ΕΕΤΤ, δεν περιλαμβάνονται στο παρόν κείμενο.

Σχόλιο 1: Προτείνεται να προστεθεί στην πρόταση της ΕΕΤΤ ως μέθοδος για την εξ αποστάσεως ταυτοποίηση ισότιμη με κατ' άρθρο 24 παρ. 1 περ. δ' του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 πέραν της προτεινόμενης μεθόδου της τηλεδιάσκεψης και αυτοματοποιημένη διαδικασία ταυτοποίησης χωρίς παρουσία εκπαιδευμένου υπαλλήλου, μέσω λήψης δυναμικού αυτοπορτρέτου (dynamic-selfie).

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ καλείται να προτείνει μεθόδους ταυτοποίησης των φυσικών προσώπων, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 1 του Κανονισμού eIDAS «παρέχουν διασφάλιση ισοδύναμη με τη φυσική παρουσία».

Η προτεινόμενη μέθοδος ταυτοποίησης είναι κατάλληλη και χρησιμοποιείται ευρέως σε όλο και περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες για την ταυτοποίηση των πελατών των

χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων καθώς ικανοποιεί τις απαιτήσεις των διατάξεων των Οδηγιών για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (AML). Τα εν λόγω ιδρύματα αφενός έχουν τη δυνατότητα λήψης πρόσθετων μέτρων μετριασμού του κινδύνου ξεπλύματος χρήματος, και αφετέρου την πρόσθετη εξασφάλιση που προσφέρουν τα επόμενα στάδια της διαδικασίας έναρξης της επιχειρηματικής τους σχέσης με το φυσικό πρόσωπο.

Ωστόσο η προτεινόμενη αυτοματοποιημένη διαδικασία δεν μπορεί να γίνει δεκτή για την ταυτοποίηση φυσικών προσώπων για την έκδοση εγκεκριμένων πιστοποιητικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης για τους ακόλουθους λόγους:

- Η ταυτοποίηση του προσώπου που στηρίζεται αποκλειστικά στη χρήση λογισμικού χωρίς τη συμμετοχή κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού του ταυτοποιούντος δεν παρέχει διασφάλιση ισοδύναμη με τη φυσική παρουσία, καθώς: α) δεν λαμβάνει χώρα συνέντευξη που επιτρέπει την επαρκή αισθητηριακή αντίληψη του φυσικού προσώπου από τον υπάλληλο του ταυτοποιούντος, β) είναι δύσκολο να ελεγχθεί και να εξακριβωθεί η αξιοπιστία του αυτόματου συστήματος και γ) δεν υπάρχει η δυνατότητα λήψης συμπληρωματικών μέτρων για το μετριασμό του κινδύνου ανάλογων με αυτών που έχουν στη διάθεσή τους οι τράπεζες.
- Οι ευρωπαϊκές χώρες που έχουν εισάγει στην εθνική τους νομοθεσία τη δυνατότητα της εξ αποστάσεως ταυτοποίησης θέτουν αυστηρούς περιορισμούς και στη συντριπτική πλειοψηφία αποκλείουν τη χρήση της αυτοματοποιημένης διαδικασίας ως μη ισοδύναμη με τη φυσική παρουσία κατ' άρθρο 24 παρ. 1 (δ) eIDAS.

Για τους λόγους αυτούς η χρήση εξελιγμένου λογισμικού (βιομετρικού ελέγχου κ.λπ.) είναι αξιόπιστη συμπληρωματική μέθοδος για την υποβοήθηση του ταυτοποιούντα κατά τη διαδικασία ταυτοποίησης και η EETT την υιοθετεί στην πρότασή της, όμως δεν μπορεί να οδηγήσει μόνο αυτή σε έκδοση Εγκεκριμένου Ψηφιακού Πιστοποιητικού.

Η EETT θα παρακολουθεί τις εξελίξεις σχετικά με τη χρήση αυτοματοποιημένων μεθόδων ταυτοποίησης φυσικού προσώπου και θα εξετάσει τη χρήση τους στη διαδικασία εξ αποστάσεως ταυτοποίησης για την έκδοση Εγκεκριμένου Ψηφιακού Πιστοποιητικού όταν κρίνει ότι το παρέχεται διασφάλιση ισοδύναμη με τη φυσική παρουσία.

Σγόλιο 2: Χρήζει διευκρίνησης το Άρθρο 3 παρ. 2 που προβλέπει ότι: «Η χρήση της εξ αποστάσεως ταυτοποίησης με τη χρήση τηλεδιάσκεψης επιτρέπεται μόνον εφόσον η συμμόρφωση με την παρούσα απόφαση αξιολογείται και πιστοποιείται από Οργανισμό Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (ΟΑΣ)» και αντίστοιχα το άρθρο 9, αναφορικά με το ζήτημα εάν λύσεις εξ αποστάσεως ταυτοποίησης οι οποίες έχουν ήδη αξιολογηθεί από αντίστοιχους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (π.χ. A-sit - Secure Information Technology Centre Austria) για τη συμμόρφωσή τους με τον Κανονισμό eIDAS, αλλά και τους σχετικούς Ευρωπαϊκούς κανονισμούς κατά της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, θα

πρέπει να είναι αποδεκτές χωρίς την απαίτηση πρόσθετης αξιολόγησης από τους Εθνικούς Οργανισμούς Αξιολόγησης Συμμόρφωσης.

Σχόλιο 3: Σύμφωνα με άλλο συναφές σχόλιο επί του Άρθρου 9 παρ. 1. και την υποχρέωση υποβολής Έκθεσης Αξιολόγησης Συμμόρφωσης (ΕΑΣ) από τους ΠΥΕ, ερωτάται εάν θα γινόταν δεκτή ΕΑΣ από τρίτο μέρος, με περιορισμένο πεδίο εφαρμογής την παροχή υπηρεσιών εξ αποστάσεως ταυτοποίησης προσώπου για την έκδοση εγκεκριμένων πιστοποιητικών για υπηρεσίες εμπιστοσύνης κατ' άρθρο 24 παρ. 1 περ. δ' του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014, με σκοπό την ένταξη, μετά από τη θετική αξιολόγηση της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), στον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22 του ίδιου Κανονισμού (ΕΕ).

Θέση ΕΕΤΤ στα σχόλια 2, 3:

Η ταυτοποίηση του προσώπου που αιτείται την έκδοση εγκεκριμένου πιστοποιητικού υπηρεσίας εμπιστοσύνης δεν αποτελεί υπηρεσία εμπιστοσύνης κι επομένως δεν προβλέπεται η υποβολή Έκθεσης Αξιολόγησης Συμμόρφωσης από τον πάροχο που παρέχει την υπηρεσία αυτή στους ΠΥΕ ως τρίτο μέρος. Επίσης, δεν προβλέπεται η ένταξη των τρίτων αυτών παρόχων στον Εθνικό Κατάλογο Εμπιστοσύνης του άρθρου 22 του Κανονισμού eIDAS.

Κάθε ΠΥΕ που χρησιμοποιεί κατά την έκδοση εγκεκριμένων πιστοποιητικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης μέθοδο εξ αποστάσεως ταυτοποίησης οφείλει να υποβάλει ΕΑΣ που να πιστοποιεί τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Κανονισμού eIDAS καθώς και του εθνικού κανονιστικού πλαισίου που ρυθμίζει την εξ αποστάσεως ταυτοποίηση, όπως θα διαμορφωθεί με την υπό έκδοση Υ.Α.

Σε περίπτωση που η ταυτοποίηση ανατίθεται από τον ΠΥΕ σε τρίτο μέρος, η ΕΑΣ πρέπει να πιστοποιεί τη συμμόρφωση του συγκεκριμένου τρίτου μέρους και των όρων της συνεργασίας του με τον ΠΥΕ αλλά και της διεπαφής των μεταξύ τους διαδικασιών αναφορικά με τις απαιτήσεις του eIDAS καθώς και του εθνικού κανονιστικού πλαισίου. Επομένως, εάν το τρίτο μέρος έχει αξιολογηθεί (από ΟΑΣ) για τη συμμόρφωση της υπηρεσίας εξ αποστάσεως ταυτοποίησης που παρέχει για λογαριασμό ΠΥΕ που εδρεύει σε άλλο κράτος μέλος, η ανωτέρω απαίτηση δεν καλύπτεται με την υποβολή της σχετικής ΕΑΣ.

Η διενέργεια νέου ελέγχου από ΟΑΣ θα μπορούσε να αποφευχθεί σε περίπτωση που ο υπόχρεος ΠΥΕ που αναθέτει την υπηρεσία ταυτοποίησης σε τρίτο υποβάλλει ΕΑΣ (είτε αυτοτελή είτε συμπληρωματική) στην οποία αναφέρεται η ήδη διενεργηθείσα αξιολόγηση του τρίτου μέρους και τα αποτελέσματά της, με τρόπο ώστε να προκύπτει η συνολική συμμόρφωση της διαδικασίας ταυτοποίησης και έκδοσης εγκεκριμένων πιστοποιητικών με όλες τις απαιτήσεις του εθνικού και ευρωπαϊκού δικαίου.

Για τη διευκρίνιση του ανωτέρω σημείου προσαρμόζεται κατάλληλα το κείμενο του άρθρου 17.

Σχόλιο 4: Παρατηρείται ότι στα περισσότερα σημεία του υπό διαβούλευση σχεδίου ρυθμίζεται η διαδικασία της εξ αποστάσεως ταυτοποίησης των φυσικών προσώπων κατά την έκδοση εγκεκριμένων πιστοποιητικών και αναφέρονται οι τεχνικές προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά της λύσης τηλεδιάσκεψης που πρέπει να χρησιμοποιείται για την διαδικασία απομακρυσμένης ταυτοποίησης. Επομένως, θα πρέπει η εφαρμογή των διατάξεων αλλά και η διαδικασία αξιολόγησης συμμόρφωσης να απευθύνεται και αυτόνομα σε παρόχους λύσεων απομακρυσμένης ψηφιακής ταυτοποίησης με video (για λόγους συντομίας παρακάτω αναφέρεται ως τηλεδιάσκεψη), που δεν είναι ΠΥΕ, διαθέτουν όμως αξιολόγηση συμμόρφωσης (ΟΑΣ) για την εξ αποστάσεως διαδικασία ταυτοποίησης. Πρόσθετα η διαδικασία αξιολόγησης συμμόρφωσης από τους σχετικούς Οργανισμούς (ΟΑΣ) πρέπει να καλύπτει τον συνδυασμό και την διασύνδεση των παρόχων λύσεων τηλεδιάσκεψης με τους παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης.

Βάσει των ανωτέρω, ζητείται να επιβεβαιωθεί ότι η παρούσα διαβούλευση αφορά τόσο τους παρόχους λύσεων τηλεδιάσκεψης που διαθέτουν αξιολόγηση συμμόρφωσης (ΟΑΣ) για την εξ αποστάσεως διαδικασία ταυτοποίησης, όσο και τους παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης (ΠΥΕ).

Θέση EETT: Η εξ αποστάσεως ταυτοποίηση που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας δύναται να διενεργείται από τρίτα μέρη για λογαριασμό των ΠΥΕ, τα οποία θα διέπονται από τις ρυθμίσεις της ΥΑ που θα εκδοθεί σε συνέχεια της παρούσας πρότασης κι επομένως θα πρέπει να αξιολογηθούν ως προς τη συμμόρφωση με αυτές, καθώς και ως προς τη συμμόρφωση με τον eIDAS.

Παραπέμπουμε και στη θέση της EETT στο Σχόλιο 3.

Σχόλιο 5: Στο άρθρο 4.3 (Κατάλληλα έγγραφα ταυτοποίησης) προτείνεται, μέχρι την ενεργοποίηση του "Ενοποιημένου Μητρώου Πολιτών" με το οποίο οι ΠΥΕ θα υποχρεούνται να διασυνδεθούν, η διασύνδεσή τους με υπάρχοντα μητρώα όπως αυτό της Ελληνικής Αστυνομίας. Μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας (ΚΕΔ) της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης (ΓΓΠΣΔΔ) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι εφικτή η διαλειτουργικότητα με μητρώα / βάσεις δεδομένων όπως αυτά της Αστυνομίας και του Μητρώου Πολιτών, τα οποία θα συνδεθούν αργότερα με το "Ενοποιημένο Μητρώο Πολιτών". Μέσω του ΚΕΔ είναι εφικτή η ανάκτηση όλων των στοιχείων του δελτίου ταυτότητας της Ελληνικής Αστυνομίας, συμπεριλαμβανομένης και της φωτογραφίας. Οι διαδικτυακές υπηρεσίες που προσφέρει το ΚΕΔ προς το παρόν μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο από φορείς του Δημοσίου, οπότε η διασύνδεση με τα υπάρχοντα μητρώα / βάσεις δεδομένων θα είναι προαιρετική, μέχρι το ΚΕΔ τροποποιήσει την πολιτική του και να παρέχει τις υπηρεσίες του και σε ιδιωτικούς φορείς.

Θέση EETT: Η εν λόγω πρόταση παρέχει σημαντικές ασφαλιστικές δικλείδες για τον έλεγχο των στοιχείων ταυτότητας του ταυτοποιούμενου ή/ και της εγκυρότητας των εγγράφων πιστοποίησης και κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτησή της με κατάλληλη προσαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4.

Σχόλιο 6: Ερωτάται κατά πόσον η πρόταση της ΕΕΤΤ αναγνωρίζει τα πιθανά ρίσκα χειραγώγησης της διαδικασίας ταυτοποίησης από το προσωπικό που διενεργεί την τηλεδιάσκεψη

Θέση της ΕΕΤΤ: Για τον περιορισμό του συγκεκριμένου κινδύνου έχουν ενταχθεί στην πρόταση της ΕΕΤΤ: α) η διάταξη 1 του άρθρου 12 που προβλέπει την υποχρεωτική χρήση λογισμικού εξέτασης των βιομετρικών χαρακτηριστικών του φυσικού προσώπου, β) η απαίτηση για μη ύπαρξη αμετάκλητων καταδικαστικών αποφάσεων για οικονομικά κ.α. εγκλήματα, γ) η πρόβλεψη για ανάθεση σεναρίων με τυχαίο τρόπο και ανάθεση υποθέσεων με τυχαίο τρόπο. Επιπλέον, ο αναφερόμενος κίνδυνος ισχύει και στην ταυτοποίηση με φυσική παρουσία.

Σχόλιο 7: Ζητείται διευκρίνιση αναφορικά με το Άρθρο 14 παρ. 2. και ειδικότερα για το λόγο επιλογής της επταετίας ως χρόνου διατήρησης του Αρχείου και αντιπροτείνεται να προβλέπεται ως χρόνος διατήρησης η διάρκεια της παραγραφής.

Θέση ΕΕΤΤ: Η συγκεκριμένη πρόταση συνάδει με την υποχρέωση των ΠΥΕ περί διατήρησης Αρχείου των εγκεκριμένων πιστοποιητικών για χρονικό διάστημα 7 ετών από τη λήξη ισχύος εκάστου πιστοποιητικού, δυνάμει του άρθρου 12.6. του Κανονισμού Παροχής Υπηρεσιών Εμπιστοσύνης της ΕΕΤΤ (ΦΕΚ Β' 4396/2017).

Με βάση το σχόλιο γίνεται κατάλληλη προσαρμογή της πρότασης της ΕΕΤΤ και ειδικότερα τροποποιείται η διατύπωση του άρθρου 14.2. ώστε η 7ετία να εκκινεί από τη λήξη του πιστοποιητικού και προστίθεται πρόβλεψη για διατήρηση για 2 έτη στο αρχείο της πληροφορίας που σχετίζεται με αποτυχημένες συνεδρίες εξ αποστάσεως ταυτοποίησης.

Σχόλιο 8: Αναφορικά με το άρθρο 17 ζητείται να διευκρινισθεί κατά πόσον η ρύθμιση αφορά και στην περίπτωση που ο πάροχος αναθέτει σε τρίτο μέρος να λειτουργήσει ως Αρχή Εγγραφής πραγματοποιώντας για λογαριασμό του παρόχου την ταυτοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας προσώπου - πελάτη του. Σε μία τέτοια περίπτωση, ο τρίτος δεν αποτελεί εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών εμπιστοσύνης προκειμένου να απαιτείται η θετική αξιολόγηση της ΕΕΤΤ και δεν συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστοσύνης του άρθρου 22 του Κανονισμού e-IDAS. Θα πρόκειται, άλλωστε, για περίπτωση που το τρίτο μέρος (Αρχή Εγγραφής) θα έχει πιθανότατα και εκ του νόμου υποχρέωση για την τήρηση Αρχείου, σε αντίθεση με τα οριζόμενα υπό παρ. 3 του συγκεκριμένου άρθρου.

Θέση ΕΕΤΤ: Η παρατήρηση γίνεται δεκτή με κατάλληλη τροποποίηση του άρθρου 17.